

Dosarul nr. 2r-49/24
2-20048004-01-2r-23012024

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. A. Mardari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. Iu. Cotruță, I.Țurcan, N. Budăi)

DECIZIE

20 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „IDS TEHNOIZOL” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit, ca fiind depusă în afara termenului legal, cererea de apel înaintată de Societatea cu Răspundere Limitată „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin,

c o n s t a ț ă:

La 28 aprilie 2020, prin intermediul poștei (f.d.25-26), S.R.L. „IDS TEHNOIZOL”, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a depus cerere de chemare în judecată împotriva S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin, solicitând încasarea, în mod solidar, a datoriei restante, în mărime de 76 206,30 de lei, a penalității de întârziere redusă, în mărime de 76 206,30 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din asistența juridică, în mărime de 10 000 de lei și din taxa de stat, în mărime de 4 830 de lei.

Prin încheierea din 18 mai 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a primit spre examinare cererea de chemare în judecată, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „IDS TEHNOIZOL” și s-a încasat, în mod solidar, de la S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin în beneficiul S.R.L. „IDS TEHNOIZOL” suma de 76 206,30 de lei, cu titlu de datorie, suma de 76 206,30 de lei, cu titlu de penalitate, suma de 6 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 4 830 de lei, cu titlu de taxă de stat, achitată la înaintarea acțiunii, iar în total suma de 163 242,60 de lei. Pretențiile S.R.L. „IDS TEHNOIZOL” cu privire la încasarea cheltuielilor de

asistență juridică, în partea ce exced suma adjudecată, s-au respins ca neîntemeiate.

Prin încheierea din 09 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit.a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de S.R.L. „EUROCONS GROUP” împotriva hotărârii din 22 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru. Încheierea dată a fost menținută prin decizia din 14 aprilie 2021 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 03 martie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a acceptat spre examinare apelul declarat de Igor Damaschin și s-a intentat procedura de apel.

Prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Igor Damaschin și s-a casat hotărârea din 22 octombrie 2020 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu restituirea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 10 august 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a primit spre examinare cererea de chemare în judecată, în procedura scrisă a cererilor cu valoare redusă.

Prin cererea concretizată depusă la 11 octombrie 2021, S.R.L. „IDS TEHNOIZOL”, reprezentată de avocatul Denis Staruș, a solicitat încasarea, în mod solidar, a penalității de întârziere redusă, în mărime de 159 412,60 de lei și a cheltuielilor de judecată constituite din asistența juridică, în mărime de 10 000 de lei și din taxa de stat, în mărime de 4 830 de lei.

Prin încheierea din 24 iunie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a scos de pe rol cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „IDS TEHNOIZOL” împotriva S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin cu privire la încasarea datoriei și penalității contractuale în partea ce ține de încasarea penalității majorate, în partea ce excede suma solicitată inițial de 76 206,30 de lei.

Prin hotărârea din 23 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de S.R.L. „IDS TEHNOIZOL” și s-a încasat, în mod solidar, de la S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin în beneficiul S.R.L. „IDS TEHNOIZOL” suma de 76 206,30 de lei, cu titlu de penalitate, suma de 6 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și suma de 4 782, 38 de lei, cu titlu de taxă de stat, achitată la înaintarea acțiunii. Pretențiile S.R.L. „IDS TEHNOIZOL” cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică, în partea ce depășesc suma adjudecată, s-au respins ca neîntemeiate.

La 21 februarie 2023, S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin au depus cerere de apel împotriva hotărârii din 23 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea cererii de apel, modificarea hotărârii contestate în partea încasării penalității, cheltuielilor de asistență juridică și a taxei de stat, cu diminuarea sumelor încasate până la 7 620 de lei, 2 000 de lei și respectiv 2 000 de lei,

Prin încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel depusă de S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin împotriva hotărârii din 23 noiembrie 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind înaintată în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen.

La 01 decembrie 2023, S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin au depus cerere de recurs împotriva încheierii din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii recurate, cu restituirea cauzei în instanța de apel, la etapa admiterii cererii de apel spre examinare.

În motivarea recursului, recurenții au invocat că, dispozitivul hotărârii primei instanțe a fost comunicat la data de 24 ianuarie 2023, prin intermediul poștei, avocatului Oleg Bondarenco. Prin apelul declarat au solicitat modificarea hotărârii primei instanțe, prin diminuarea sumelor încasate. După depunerea apelului, au așteptat recepționarea hotărârii motivate, expedierea dosarului în adresa instanței de apel, încheierea instanței de apel de a nu da curs cererii de apel, cu acordarea termenului, în vederea depunerii cererii de apel motivate și prezentării dovezii achitării taxei de stat. Însă în perioada 22 februarie 2023 -19 noiembrie 2023 nu au recepționat niciun act procesual de la instanța de fond și de la instanța de apel.

La data de 20 noiembrie 2023, la sediul societății pârâte, a parvenit copia încheierii din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cu care își exprimă dezacordul, considerând că, în circumstanțele concrete ale cazului, termenul de apel nu a fost omis și, respectiv, nu erau obligați de a solicita repunerea în termen. Hotărârea primei instanțe nu doar că nu a fost comunicată în termenul stabilit de lege participanților la proces, însă, mai degrabă, a fost adoptată mult mai târziu, cu puțin timp înainte ca să fie comunicată și publicată pe portalul național al instanțelor judecătorești. Acțiunea a fost examinată de prima instanță în procedura cererilor cu valoare redusă, fără ca prima instanță să comunice părților data ședinței de judecată stabilită pentru soluționarea acțiunii, fie printr-o înștiințare scrisă, fie prin publicarea datei ședinței de judecată pe portalul instanțelor de judecată. În condițiile în care prima instanță nu a comunicat părților data stabilită pentru examinarea acțiunii, care a fost examinată în procedura scrisă și fără participarea părților, părțile nu au avut o altă posibilitate de a afla despre soluționarea litigiului și pronunțarea dispozitivului hotărârii apelate, doar fiind informați despre aceasta de instanța emitentă.

Contrar prevederilor art. 236 alin. (4), art. 276⁴ alin.(3) din Codul de procedură civilă, în termen rezonabil de la adoptare (1-15 zile), dispozitivul hotărârii judecătorești nu a fost publicat pe portalul instanțelor de judecată și nu a fost remis părților. Despre faptul adoptării hotărârii, societatea pârâtă a aflat doar la data de 24 ianuarie 2023, peste 2 luni de la pronunțare, când dispozitivul hotărârii a fost comunicat avocatului Oleg Bondarenco. Dispozitivul hotărârii a fost publicat pe portalul instanțelor de judecată la data de 01 februarie 2023, adică peste trei luni de la pronunțare. Apelul a fost declarat la data de 21 februarie 2023, în termen de 30 de zile de la data comunicării dispozitivului hotărârii judecătorești.

Recurenții au opinat că, apelul a fost declarat în termen legal, la caz neexistând situația omiterii termenului de declarare a apelului. Pentru a concluziona rezonabil că „a omis”, trebuie să dispui de probe care demonstreze că a fost înștiințat și i-a fost acordat termen și posibilitate de a face un anumit lucru, de a depune o anumită cerere, de a fi la locul stabilit, etc. Prin urmare, neexistând, de facto, obiectiv situația când au omis termenul de declarare apelului, nu erau obligați să solicite repunerea apelului în termen. Sub acest aspect, poziția instanței de apel expusă în încheierea recurată este una lipsită de temei, formalistă și contrară principiului de acces liber la justiție, garantat de lege.

În context au considerat relevantă jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, conform căreia dreptul de a introduce o acțiune sau un apel trebuie să se nască din momentul în care părțile ar putea efectiv să ia cunoștință de decizia judiciară care le impune o obligație sau care potențial le vatamă drepturile sau interesele legitime. Altfel, instanțele de judecată ar putea reduce substanțial termenul de depunere a apelului sau chiar de a face apelul imposibil prin întârzierea comunicării deciziilor lor. Ca un mijloc de comunicare dintre organul judiciar și părți, comunicarea judiciară face ca decizia judiciară și temeiurile ei să fie cunoscute părților, astfel permițându-le să o conteste dacă o socot de cuviință (Miragall Escolano and Others v. Spain, § 37) sau să permită unui terț interesat să intervină (Canete de Goni v. Spain, § 40, privitor la un reclamant care nu a fost citat să depună dovezi ca persoană interesată în procedura care i-a cauzat daune). Este responsabilitatea autorităților naționale de a acționa cu diligența cuvenită să asigure că părțile litigante cunosc despre procedurile ce le vizează astfel încât ele să poată compărea și să se apere; notificarea despre procedură nu poate fi lăsată complet la discreția părții opuse (Schmidt v Latvia, §§ 86-90, 92 și 94-95, unde reclamantul nu a fost informat despre procedura de divorț și Curtea a subliniat că, având în vedere miza procesului, era cazul autoritățile să aplice diligențe speciale pentru a asigura respectarea dreptului de acces la instanță). Un sistem de publicare generală a deciziilor administrative care creează un echilibru echitabil între interesele autorităților și ale persoanelor vizate, în special prin acordarea celor din urmă a unei oportunități clare, practice și efective de a contesta deciziile, nu constituie o ingerință disproporționată cu dreptul de acces la o instanță (Geffre v. France (dec.)). Cauza *Zavodnik v. Slovenia* viza notificarea în decursul procesului de insolvență. Curtea a reținut că modul în care notificarea despre ședință a fost comunicată (a fost anunțată pe panoul informativ al instanței și în *Gazeta Oficială*) era necorespunzătoare și a împiedicat reclamantul să conteste distribuirea masei debitoare (*Zavodnik v. Slovenia*, §§ 78-81).

În circumstanțele specifice ale cazului, recurenții au precizat că, natura practică și efectivă a dreptului de acces la o instanță ar putea fi lezată, de exemplu: [...] chestiuni care țin de termene. Curtea a statuat în cauza *Ivanova and Ivashova v. Russia* că instanțele judecătorești naționale nu ar trebui să interpreteze dreptul național într-un mod inflexibil cu efectul de a impune o obligație pe care părțile litigante nu o pot îndeplini. Cerința ca un apel să fie depus în termen de o lună din data în care registrul a întocmit un exemplar deplin al hotărârii judecătorești și nu din data când apelantul în fapt a luat cunoștință de decizie, are efectul că expirarea termenului depinde de un factor pe deplin în afara controlului apelantului. Curtea a reținut că dreptul la apel ar fi trebuit să apară din momentul când reclamantul putea să ia cunoștință în mod efectiv de textul deplin al deciziei.

Copia recursului a fost expediată intimatului, prin scrisoarea datată cu 23 ianuarie 2024 (f.d.227).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a emis încheierea la data de 12 septembrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la data de 01 decembrie 2023.

Materialele cauzei atestă expedierea copiei încheierii instanței de apel către participanții la proces, prin scrisoarea datată cu 15 septembrie 2023 (f.d.203), însă lipsesc date despre recepționarea acesteia de către recurenți. Din textul recursului se deduce recepționarea copiei încheierii instanței de apel la data de 20 noiembrie 2023. Astfel, recursul este declarat în termen.

Examinând prin prisma argumentelor invocate de către recurenți și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept pertinente speței, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

Art. 424 alin.(2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 23 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fost contestată cu apel de către S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin, depunând în acest sens cererea de apel la data de 21 februarie 2023 (f.d.195).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În corespundere cu prevederile art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Instanța de apel, prin încheierea din 12 septembrie 2023, a dispus, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, restituirea cererii de apel depuse de S.R.L. „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin împotriva hotărârii din 23 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind înaintată în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen (f.d.199-202).

În virtutea art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind corectă concluzia instanței de apel privind restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, recurenții, în esență, în recursul declarat au invocat că, dreptul de contestare cu apel împotriva hotărârii primei instanțe l-au realizat în termen de 30 de zile, având în vedere că avocatului Oleg Bondarenco doar la 24 ianuarie 2023 i s-a comunicat dispozitivul hotărârii judecătorești, iar anterior nu au cunoscut despre existența acestuia, întrucât nu li s-a expediat în termen rezonabil și nu s-a publicat pe portalul instanței, contrar prevederilor art. 236 alin. (4), art. 276⁴ alin.(3) din Codul de procedură civilă. Astfel, nu erau obligați de a solicita repunerea în termenul de apel.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel justificat a conchis că, apelanții, deși, la data de 21 februarie 2023 au depus cererea de apel împotriva hotărârii primei instanțe din 23 noiembrie 2022, nu au solicitat, în temeiul art.116 alin.(4) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul de apel.

În materialele cauzei, precum și în textul cererii de apel, nu se identifică vreo solicitare de repunere în termenul pentru declararea apelului, în situația în care depunerea cererii de apel s-a efectuat doar la 21 februarie 2023.

În conformitate cu art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În ceea ce vizează că, alegația recurenților precum că, cererea de apel a fost depusă în termen de 30 de zile de la data comunicării avocatului Oleg Bondarenco a copieii dispozitivului hotărârii judecătorești, care s-a produs la 24 ianuarie 2023 și nu urmau a solicita repunerea în termen, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în contextul prevederilor art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, iar în virtutea alineatului 3 al aceluiași articol, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116. Însă, la caz, cerere de repunere în termenul de apel nu a fost formulată nici separat și nici în cererea de apel.

În corespundere cu prevederile art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Drept urmare, argumentele recurenților în ceea ce vizează preținsele omisiuni ale instanței de judecată de a le comunica în termen rezonabil dispozitivul hotărârii judecătorești, precum și de a-l publica pe portalul instanței de judecată, puteau fi examinate sub aspectul justificării omiterii termenului, doar dacă apelanții/recurenții formulau și o solicitare de repunere în termenul de apel.

Totodată, repunerea în termenul pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelanții ar fi formulat o cerere sau o solicitare de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, iar, la caz, o cerere/solicitare de repunere în termen, lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelanților și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel justificat a subliniat că, apelanții nu și-au realizat dreptul la exercitarea căii de atac, apelul, în interiorul termenului de 30 de zile, de la pronunțarea dispozitivului hotărârii. Totodată, nu au solicitat repunerea în termenul de apel, în situația în care au pretins că doar la 24 ianuarie 2023 au aflat de existența dispozitivului hotărârii judecătorești.

În virtutea art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

În context, având în vedere că, apelul împotriva hotărârii primei instanțe a fost depus cu omiterea termenului prevăzut de lege, în lipsa unei solicitări de repunere în termen, instanța de apel întemeiat a conchis că cererea de apel urmează a fi restituită ca fiind depusă în afara termenului legal.

În ceea ce vizează alegațiile recurenților precum că, examinarea cauzei s-a realizat în procedura cererilor cu valoare redusă, nefiind comunicată de prima instanța părților data ședinței de judecată stabilită pentru examinarea cauzei, fie printr-o înștiințare scrisă, fie prin publicarea datei ședinței de judecată pe portalul instanțelor de judecată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, prin încheierea din 10 august 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a acceptat spre examinare cererea de chemare în judecată, în procedura cererilor cu valoare redusă, iar din dispozitivul acesteia rezultă că ședința de judecată a fost stabilită pentru data de 22 noiembrie 2021, ora 10:45 (f.d.137-138). Încheierea menționată în copie a fost comunicată împreună cu citația inclusiv avocatului pârâtului S.R.L. „EUROCONS GROUP”, Oleg Bondarenco, la sediul biroului (f.d.97,139), recepționată conform avizului de recepție la data de 13 septembrie 2021 (f.d.141). La fel, actele enunțate au fost comunicate pârâtului Igor Damaschin, la adresa din mun.Chișinău, str. xxxxx, nr. xxxxx ap.xxxxx, însă corespondența a fost restituită instanței ca fiind nereclamată (f.d.142-143). De altfel, adresa indicată este reflectată în cererea de recurs ca fiind domiciliul recurentului Igor Damaschin (f.d.222).

Totodată, instanța de recurs relevă că, avocatul pârâtului S.R.L. „EUROCONS GROUP”, Oleg Bondarenco, a expediat, prin intermediul poștei electronice, o cerere de amânare a ședinței stabilite pentru data de 10 februarie 2022, ora 11:40, de către (f.d.167-169), ulterior, urmând expedierea de către instanța de judecată a citațiilor pentru ședința de judecată din 21 martie 2022, ora 09:30, către participanții la proces, cu scrisoare recomandată (f.d.171). În numele S.R.L. „EUROCONS GROUP”, la sediul acesteia, a recepționat citația la data de 16 martie 2022, conform mențiunii, Damaschin (f.d.172). De asemenea, au fost expediate citații pentru data de 14 iunie 2022, ora 09:30, iar în ședința de judecată din 14 iunie 2022 a participat avocatul pârâtului S.R.L. „EUROCONS GROUP”,

Oleg Bondarenco, care a confirmat că Igor Damaschin este administratorul și cunoaște despre existența litigiului (f.d.184-185).

În conformitate cu art. 102 alin. (4¹) din Codul de procedură civilă, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

În această succesiune logică, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, prima instanța și-a onorat obligațiile de înștiințare a participanților la proces despre litigiul aflat pe rolul instanței de judecată. Iar prin scrisoarea datată cu 23 noiembrie 2022 (f.d.192), prima instanță a expediat în adresa participanților la proces copia dispozitivului hotărârii judecătorești din 23 noiembrie 2022.

Subsecvent, în circumstanțele în care participanții la proces, în special pârâții au fost informați despre litigiul aflat pe rolul instanței de judecată, iar avocatul Oleg Bondarenco a fost și prezent în ședința de judecată din 14 iunie 2022, aspect detaliat supra, decad argumentele recurenților precum că nu au fost informați despre data examinării cauzei, or, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, obligația instanței de judecată în virtutea prevederilor art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă de a publica hotărârea judecătorească adoptată pe pagina web a instanței judecătorești și a o comunica participanților la proces, nu exclude obligația părilor de a se folosi cu bună-credință de drepturile procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în special, că pârâții au cunoscut despre litigiul aflat pe rolul instanței, circumstanțe conturate supra.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, evidențiat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții și-au neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în modul și termenul stabilit de legiuitor.

Art. 10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În corolar, instanța de apel corect a restituit în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă cererea de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, or, apelanții nu au solicitat repunerea în termenul de apel.

Alegațiile recurenților inserate în recurs nu și-au găsit confirmare și nu pot fi reținute în casarea încheierii, precum și nu justifică calcularea termenului de apel de la data de 24 ianuarie 2023, când s-a pretins comunicarea dispozitivului hotărârii judecătorești avocatului Oleg Bondarenco, deoarece apelanții urmau nu doar a justifica faptul comunicării actului judecătorec în condițiile pretinse, însă urmau și a solicita repunerea în termen, ceea ce, la caz, nu s-a realizat, eludând exercitarea obligațiilor procesuale.

De altfel, în jurisprudența CtEDO menționată de recurenți, este evidențată inclusiv obligația instanțelor de judecată de a acționa cu diligența cuvenită în vederea asigurării că părțile litigante cunosc despre procedurile ce-i vizează, iar, la caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că circumstanțele reliefate anterior denotă că, instanța de judecată a acționat cu maximă diligență și a înștiințat în mod legal participanții la proces despre litigiul aflat pe rolul acesteia.

Prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Din considerentele redate, recursul declarat urmează a fi respins, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin.

Se menține încheierea din 12 septembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „IDS TEHNOIZOL” împotriva Societății cu Răspundere Limitată „EUROCONS GROUP” și Igor Damaschin cu privire la încasarea datoriei, penalității de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi